

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO ZÁJMOVÉ VZDĚLÁVÁNÍ

**MASARYKOVA ZÁKLADNÍ ŠKOLA
JANOVICE NAD ÚHLAVOU
OKRES KLATOVY**

Vzdělávací program: ***ŠKOLNÍ DRUŽINA PRO KAŽDÉHO***

Obsah

1. Identifikační údaje	3
2. Konkrétní cíle vzdělávání	4
3. Délka vzdělávání	4
4. Formy vzdělávání	5
5. Obsah vzdělávání	5
5.1 Podzim	6
5.2 Zima	7
5.3 Jaro	8
5.4 Léto	9
6. Časový plán vzdělávání	9
7. Podmínky přijímání uchazečů	9
8. Průběh a ukončování vzdělávání	10
9. Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných	10
10. Materiální podmínky	11
11. Personální podmínky	11
12. Ekonomické podmínky	12
13. Podmínky bezpečnosti práce a ochrany zdraví	12

1. Identifikační údaje

Název vzdělávacího programu: Školní vzdělávací program pro zájmové vzdělávání

Motivační název: Školní družina pro každého

Předkladatel: Masarykova základní škola Janovice nad Úhlavou okres Klatovy

Adresa: Rohozenská 225, 340 21 Janovice nad Úhlavou

IČO: 70873607

RED – IZO: 600 068 706

Ředitelka školy: Mgr. Klára Marušková

Telefon, fax: 376 392 220

E-mail: reditelka@zsjanovice.cz

Web: www.zsjanovice.cz

Koordinátor ŠVP ŠD: Dana Kinská – vedoucí vychovatelka

Zřizovatel: Město Janovice nad Úhlavou – Městský úřad, Harantova 132, 340 21 Janovice nad Úhlavou

Projednáno v pedagogické radě dne: 28. srpna 2023

Vydáno pod č. j. ZŠJNÚ/541/23

Platnost od 1. září 2023

Podpis ředitele školy, razítko:

2. Konkrétní cíle vzdělávání

Školní družina se zabývá aktivitami potřebnými pro rozvoj osobnosti dítěte. Kompenzuje jednostrannou školní zátěž a poskytuje duševní hygienu. Má funkci výchovnou, vzdělávací, kulturní, relaxační, regenerační, sociální a preventivní. Rozvíjí schopnosti, dovednosti a talent. Upevňuje sociální vztahy.

Rozvoj osobnosti dítěte: získávání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se, působit na své okolí, rozvíjení komunikačních dovedností.

Rozvoj dovedností a talentu: respektování individuálních schopností žáka a podpora rozvoje, vedení k tvořivosti a rozvoji estetického vnímání

Kompenzace a duševní hygiena: osvojování si schopnosti odpočinku a uvolnění

Sociální vztahy: podpora osvojování si základů hodnot naší společnosti, vytváření příjemného klima ve třídě, respektování družinových pravidel, rozvíjení schopnosti spolupracovat, vzájemné respektování žáků, ovládnutí negativních citových reakcí, vedení k odpovědnosti za své chování

Prevence: naučit se chránit své zdraví, vedení k smysluplnému využívání volného času, chránit žáky před násilím, šikanou a dalšími sociálně patologickými jevy, spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí

Vztah k přírodě, ochrana životního prostředí: mít povědomí o významu životního prostředí, pečovat o něj, vnímat změny v přírodě v průběhu kalendářního roku a chápat jejich význam, pochopit smysluplnost třídění odpadu

Cílem práce ve školní družině je položit základy ke kompetencím naplnění volného času, řešit problémy, komunikativním, sociálním, občanským a pracovním kompetencím.

3. Délka vzdělávání

Zájmové vzdělávání ve školní družině je poskytováno po dobu 10 měsíců – po dobu trvání školního roku. V době podzimních, vánočních, jarních a velikonočních prázdnin se po projednání s ředitelem školy činnost školní družiny zpravidla přerušuje.

4. Formy vzdělávání

Zájmové vzdělávání ve školní družině je uskutečňováno těmito formami:

- Pravidelnou denní docházkou nejméně 4 dny v týdnu po dobu nejméně 5 po sobě jdoucích měsíců
- Pravidelnou docházkou v rozsahu nejméně jedenkrát za dva týdny po dobu nejméně pěti po sobě jdoucích měsíců, která není pravidelnou denní docházkou
- Pravidelná vzdělávací činnost – stanovena týdenní skladbou ve školní družině
- Pravidelná výchovná činnost - stanovena týdenní skladbou ve školní družině
- Pravidelná zájmová činnost - stanovena týdenní skladbou ve školní družině
- Spontánní činnost – jedná se o občasné individuální činnosti jednotlivých žáků, kteří nejsou v evidenci ŠD
- Příležitostná činnost – zahrnuje akce školní družiny přesahující rámec jednoho oddělení (celodružinové odpoledne, návštěva knihovny, besídky)

5. Obsah vzdělávání

Obsah zájmového vzdělávání je rozdělen do čtyř ročních období, navazuje na tradice a zvyky těchto období a také na změny, které se odehrávají v přírodě. Každé období se člení na jednotlivé měsíce, ve kterých je popsán obsah vzdělávání daných forem vzdělávání.

Oddělení školní družiny nejsou zpravidla věkově smíšená. Pokud to organizační podmínky dovolí, jsou žáci rozděleni v odděleních podle stejných tříd. Výjimku činí oddělení pro dojíždějící žáky, které navštěvují žáci 1. – 5. tříd.

Obsah vzdělávání v předložené podobě je primárně sestaven pro žáky 1. tříd. Jeho náročnost je pak povyšována na vyšší stupně pro žáky vyšších ročníků.

5.1 Podzim

	září	říjen	listopad
Pravidelná vzdělávací činnost	Seznámení se s prostory ŠD a základní orientace v nich Seznamování se s novými kamarády ve ŠD – znát jména žáků ve ŠD a jména vychovatelek ŠD Rozvoj schopnosti komunikace ve skupině, osvojení si správného oslovení dětí i dospělých	Rozvoj schopnosti komunikace ve skupině Osvojení si správného oslovení dětí i dospělých Prohlubování vědomostí o podzimní přírodě – pozorování změn v přírodě Podpora návyků zdravého životního stylu Rozvoj čtenářských dovedností – podpora schopnosti naslouchat textu a porozumět mu	Prohlubování vědomostí o podzimní přírodě – pozorování změn v přírodě Podpora návyků zdravého životního stylu Respektování pravidel silničního provozu – přechod přes silnici, specifika pohybu skupiny na chodníku a u silnice
Pravidelná výchovná činnost	Poučení o bezpečnosti v prostorách ŠD Tvoření družinových pravidel a snaha o jejich dodržování Utváření návyků správného stolování ve školní jídelně	Utváření návyků správného stolování – správné držení příboru, klidné chování Snaha o dodržování družinových pravidel Respektování ostatních členů skupiny – utváření vzájemných vztahů	Rozvoj schopnosti spolupráce v malé skupině Podpora pozitivního vztahu k ochraně přírody – základy třídění odpadu
Pravidelná zájmová činnost	Rozvoj tělesné zdatnosti a obratnosti při pohybových hrách na hřišti Rozvoj estetického vnímání prostoru ŠD – vytváření vlastních dekorací prostoru Seznámení se s pravidly společenských her a jejich dodržování	Rozvoj estetického vnímání prostoru ŠD – vytváření vlastních dekorací prostoru Rozvoj jemné motoriky Rozvoj manuální zručnosti Rozvoj obratnosti Zvyšování vytrvalosti Seznámení se s pravidly společenských her a jejich dodržování	Seznámení se s pravidly společenských her a jejich dodržování Rozvoj pěveckých dovedností a smyslu pro rytmus Upevňování návyku správného držení tužky – pastelky Rozvoj manuální zručnosti

5.2 Zima

	prosinec	leden	únor
Pravidelná vzdělávací činnost	Prohlubování vědomostí o zimní přírodě – pozorování změn v přírodě Seznámení se s adventními zvyky a tradicemi Osvojení si tradičních vánočních zvyků Rozvoj matematických představ a dovedností Rozvíjení představ – tajná přání	Prohlubování vědomostí o zimní přírodě – pozorování změn v přírodě, aktivní pobyt v zimní přírodě Rozvíjení představ – splnění tajných přání Zdokonalování se v komunikaci ve skupině (hodnocení druhých a sebehodnocení) Utváření správných stravovacích návyků a pitného režimu	Rozšíření poznatků o masopustních zvycích Rozvíjení zájmu o knihu jako zdroje informací i zábavy Podpora pocitu sounáležitosti ke skupině, oceňování vlastních odlišností Utváření správných stravovacích návyků a pitného režimu
Pravidelná výchovná činnost	Zdokonalení se v sebeobslužnosti Upevňování návyku úklidu pracovního místa Podpora správného kultivovaného vyjadřování Utváření postojů – snaha pomoci druhým lidem, kamarádům	Utváření postojů – úcta ke starším lidem, pomoc ostatním Sebepoznávání – rozvoj schopnosti ovládnutí negativních citových reakcí Podpora samostatnosti v každodenních činnostech	Sebepoznávání – rozvoj schopnosti ovládnutí negativních citových reakcí Respektování družinových pravidel Podpora samostatnosti v každodenních činnostech
Pravidelná zájmová činnost	Rozvoj jemné motoriky Zdokonalování se v manuálních činnostech – přesnost stříhání, vybarvování a lepení papíru Rozvoj pěveckých dovedností a smyslu pro rytmus – tradiční vánoční koledy	Rozvoj hbitosti a obratnosti Zdokonalování správného dýchání při pohybu Trénink techniky hodů míčem jednou rukou Seznámení se s pravidly nových společenských her a jejich dodržování	Rozvoj hbitosti a obratnosti Zdokonalování správného dýchání při pohybu Rozvoj tvořivosti při výrobě masopustních masek Trénink techniky hodů míčem jednou rukou

5.3 Jaro

	březen	duben	květen
Pravidelná vzdělávací činnost	Rozvíjení zájmu o knihu jako zdroje informací i zábavy Osvojení si poznatků o Velikonocích a jejich tradičních zvycích Rozvoj tvořivého myšlení, řešení problémů Prohlubování matematických dovedností – finanční gramotnost	Prohlubování vědomostí o jarní přírodě – pozorování změn v přírodě, aktivní pobyt v jarní přírodě Rozvoj tvořivého myšlení, řešení problémů Posilování schopnosti získané dojmy a prožitky vyjádřit (verbálně a neverbálně)	Prohlubování vědomostí o jarní přírodě – pozorování změn v přírodě, aktivní pobyt v jarní přírodě Rozvíjení paměti a pozornosti Rozšíření poznatků o historii ČR – vytváření vztahu k hodnotám společnosti Poznávání funkce rodiny (členové, vztahy, role)
Pravidelná výchovná činnost	Rozvoj schopnosti vytvářet citové vztahy k okolí Posilování přirozených poznávacích citů (zvědavost, radost z objevování,...) Rozvoj sebeovládání	Rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí, přizpůsobit se, spolupracovat a spolupodílet se Posilování prosociálního chování, vytváření prosociálních postojů	Rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí, přizpůsobit se, spolupracovat a spolupodílet se Vytváření povědomí o mezilidských morálních hodnotách
Pravidelná zájmová činnost	Rozvoj a užívání všech smyslů (zvuky, vůně, krása barevnosti a svěžesti jarní přírody) Prohlubování výtvarných dovedností v oblasti konstruování a prostorového vytváření Rozvoj estetického vnímání	Rozvoj a užívání všech smyslů (zvuky, vůně, krása barevnosti a svěžesti jarní přírody) Prohlubování výtvarných dovedností v oblasti konstruování a prostorového vytváření Rozvoj estetického vnímání	Rozvoj pohybových dovedností v oblasti hrubé motoriky Posilování správné techniky hodů míčem jednou rukou Rozvoj schopnosti mimického vyjadřování Rozvoj estetického vnímání

5.4 Léto

	červen
Pravidelná vzdělávací činnost	Zpřesňování a kultivace mluvního projevu Vytváření vztahu k místu a prostředí, kde žijeme Rozvoj čtenářských dovedností – čtení pro ostatní na pokračování Osvojení si poznatků o nebezpečných vlivech prostředí
Pravidelná výchovná činnost	Vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností Rozvoj schopnosti reflexe a sebereflexe (zhodnocení celého roku ve školní družině)
Pravidelná zájmová činnost	Rozvoj pohybových dovedností v oblasti hrubé motoriky Podpora radosti z pohybu ve volné přírodě

6. Časový plán vzdělávání

Časový plán vzdělávání je sestaven na dobu jednoletého vzdělávacího cyklu, obsahuje výběr možných činností, ze kterých je možno volit podle aktuálního složení žáků oddělení.

7. Podmínky přijímání uchazečů

Do školní družiny lze přijímat žáky 1. – 9. ročníku Masarykovy základní školy v Janovicích nad Úhlavou. Přednost mají žáci zaměstnaných zákonných zástupců a žáci nižších ročníků. Nejvyšší povolený počet žáků školní družiny je 120.

O zařazení žáků do školní družiny rozhoduje ředitel školy na základě písemné přihlášky, kterou podává zákonný zástupce žáka v daném termínu vedoucí vychovatelce. Zákonní zástupci žáka uvedou do přihlášky rozsah docházky, čas a způsob odchodu ze školní družiny, kontaktní údaje na zákonné zástupce. Docházka pro žáky přihlášené do školní družiny je povinná.

Zápis do školní družiny pro následující školní rok je vždy proveden v průběhu měsíce června.

8. Průběh a ukončování vzdělávání

Zahájení a ukončení vzdělávání ve školní družině se řídí plánem organizace školního roku stanoveným MŠMT.

Ukončení vzdělávání ve školní družině je možné na základě písemné žádosti zákonných zástupců žáka.

Při opakovaném nedodržení Vnitřního řádu školní družiny lze žáka vyloučit ze zájmového vzdělávání. O vyloučení rozhoduje ředitel školy.

Při opakovaném neuhrazení úplaty za školní družinu lze žáka vyloučit ze zájmového vzdělávání. O vyloučení rozhoduje ředitel školy.

9. Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných

Respektujeme individualitu každého žáka a vytváříme přiměřené prostředí pro jeho všestranný rozvoj. Účastníci zájmového vzdělávání se speciálními vzdělávacími potřebami, žáci s poruchami chování a žáci z odlišného kulturního nebo sociálního prostředí jsou individuálně integrováni do oddělení školní družiny s využitím speciálních pedagogických postupů.

Těmto žákům je při začleňování do volnočasových aktivit věnována průběžná zvláštní pozornost podle stupně podpůrného opatření. Snažíme se o zvýšenou motivaci, individuální přístup a pozitivní hodnocení i při malých pokrocích v práci. Konzultujeme a spolupracujeme také s rodiči, učiteli a výchovným poradcem ZŠ.

Pro rozvoj mimořádně nadaných jedinců nabízí školní družina další doplňkové aktivity v oblastech jejich zájmů (práce s iPadem, encyklopedií, umožnění vedení ostatních dětí). Vytváříme tvůrčí a podnětné prostředí, dbáme na rozvíjení zvláštních schopností žáka.

10. Materiální podmínky

Školní družina je umístěna v nové budově Masarykovy základní školy. Využívá pro svoji činnost vlastní prostory (tři oddělení ŠD) a jednu učebnu 1. stupně, které jsou součástí školy. Dále pak prostory společné se ZŠ – chodby, šatny, sociální zařízení.

Učebny jsou vybaveny odpovídajícím nábytkem, podložkami Tatami, CD přehrávačem, tabulí a mobilní interaktivní projektor. Materiální vybavení zahrnuje také stolní hry, hračky, knihy, stavebnice, sportovní náčiní a náradí, výtvarné potřeby. Vybavení školní družiny se obnovuje průběžně podle finančních možností i potřeb žáků.

Dále má školní družina možnost využívat další prostory ZŠ – počítačová učebna, tělocvična, výtvarná dílna, cvičná kuchyně.

Pro pobyt venku má ŠD k dispozici:

- areál zahrady školy – venkovní hřiště pro školní družinu, domeček pro ukládání hraček
- sportovní areál školy – hřiště na míčové hry, běžecká dráha, koše na basketbal, doskočiště, prolézačkové hřiště
- blízké okolí školy na procházky – městský park, přilehlé louky

11. Personální podmínky

Pedagogické působení zajišťují tři plně odborně kvalifikované vychovatelky a jedna učitelka 1. stupně. Vzájemně se doplňují ve svých specializacích – výtvarná činnost, základy ručních prací, hudební činnosti, pohybové činnosti.

Další vzdělávání pedagogických pracovníků je zabezpečováno zejména formou seminářů KCV JŠ Plzeň podle aktuální nabídky. Formou samostudia se pedagogičtí pracovníci vzdělávají v oblasti školských předpisů, v oboru psychologie, pedagogiky a didaktiky. Prohlubují své znalosti v oblasti řízení dětského kolektivu, vedení žáků a možností tvůrčích činností.

12. Ekonomické podmínky

Školní družina poskytuje služby za úplatu. Výše měsíční úplaty je stanovena ve Vnitřním řádu školní družiny. Úplata se hradí na účet školy – č. ú. 2401001417/2010; do poznámek se uvede jméno a příjmení dítěte. Úplata za školní družinu se obvykle hradí za období září – prosinec a za období leden – červen. U měsíční platby je splatnost vždy do 5. dne běžného měsíce.

Pokud nebude platba provedena nejpozději při splatnosti následující měsíc, může být žák, po předchozím upozornění zákonných zástupců, ze školní družiny vyloučen. Úplata za školní družinu může být snížena nebo prominuta pouze v případě, že jsou splněny podmínky § 11 odst. 3 vyhlášky č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání. Navštěvuje-li žák ŠD pouze ranní provoz školní družiny, je tato služba poskytována zdarma.

13. Podmínky bezpečnosti práce a ochrany zdraví

Na začátku školního roku provedou vychovatelky školní družiny prokazatelným způsobem poučení o bezpečnosti a pravidlech chování ve školní družině a v dalších prostorách školy.

V případě, že jsou pro činnost školní družiny využívány jiné prostory školy, potom se žáci řídí pokyny stanovenými řády odborných učeben, tělocvičny, sportovišť a venkovní herní plochy.

Všichni žáci školní družiny se chovají tak, aby neohrozili zdraví své ani jiných osob při všech činnostech v prostorách užívaných školní družinou.

Každý úraz nebo vznik škody, ke kterým došlo v souvislosti s činností školní družiny, hlásí žáci bez zbytečného odkladu vychovatelce či jinému pedagogickému pracovníkovi, který vykonává dohled nad žáky školní družiny.

Žáci nemanipulují s elektrickými spotřebiči, elektrickým zařízením, neotvírají okna. Žáci mají ve školní družině zakázáno pořizovat jakékoliv nahrávky – audio, video, foto.

Všichni žáci respektují pokyny vychovatelky a bez jejího vědomí se nevzdalují ani neodcházejí ze školní družiny.

Vychovatelky školní družiny respektují základní fyziologické potřeby žáků a vytvářejí podmínky pro jejich zdravý vývoj, snaží se o předcházení vzniku rizikového chování. Vedou žáky ke smysluplnému naplňování volného času jako prevenci před sociálně patologickými jevy. Svým rovným přístupem k žákům eliminují projevy diskriminace, nepřátelství a násilí. Před každými prázdninami jsou žáci poučeni o zásadách bezpečného chování.